

Nr. 69/256/

Pirmadienis, 1946. III. 25

IŠ VISO PASAULIO

- PST savo posėdžius pradeda šiandien New Yorke. Darbotvarkėj numatyti esą šie pagrindiniai klausimai: sekančio JTO pilnatis suvažiavimui darbotvarkės aptarimas, JTO militarinių pajėgų organizavimas ir Persijos reikalas. Šiandien būsiančios pasakomos atidaromosios kalbos tarp kitko kalbėsias užs. reik. min. Byrnes, o prie darbotvarkės bus einama tik rytoj. Opiausies tuo tarpu Persijos reikalas. Min. pirm. Sultaneh užvakar ir antrąkart vakar davė pareiškimą, jog dar prieš prasidedant PST posėdžiui Persijos klausimas rasiąs pateiktinamą sprendimą: pasitarus su naujuoju Rusijos pasiuntiniu Teherane, pareiškėję, jog greit prasidėsias Raud. Armijos dalinių atitraukimas iš Persijos. Ministerio pareiškimu, jei tos igulos bus atitrauktos, tai ir kitos problemos būsia įmanoma lengviau išspręsti, taip pat ir Azerbeidžano autonomijos klausimas, - nesvarbu, ar tas sprendimas būtų atliekamas JTO žinioje, ar tiesioginiais Rusijos ir Persijos pasitarimais. Dėl šito Sultaneh pareiškimo, kaip vakar iš New York pranešta, ėmusi atslūgti įkaitusi atmosfera.

Vakarykštėmis žiniomis iš Maskvos pranešama, kad, susitarus su Persijos vyriausybe, jau pradedamos iš Persijos atitraukti rusų igulos ir jos galutinai bus baigtos atitraukti per 5-6 savaites, jeigu neįvyks naujų nelauktų įvykių. Dėl šitos žinios iš Maskvos, kaip šį ryt iš Londono pranešta, politinė atmosfera pragiedrėjusi ir rėdasi daugiau vilčių. Rusų delegatas Gromyko vakar įteikęs PST pareiškimą, jog jis griebsis veto teisės, jei Persijos klausimas P.S. Taryboje būsias pateiktas kaip ginčo objektas, net tuo atveju, jei kiti Tarybos nariai ir kitaip nuspręstų. Ta pačią progą pranešama, jog Maskva yra paskyrusi Gromyko nuolatinį Rusijos atstovą pavaduotoju P.S. Taryboje. Šio ryto Londono žiniomis, Persijos atstovas P.S. Taryboje ligi šiol negavęs jokių naujų direktyvų iš savo vyriausybės dėl iškeltojo klausimo, todėl jis laikysias ankstybesnio Persijos nusištatymo.

- New Yorke penkių didžiųjų valstybių: JAV, D. Britanijos, Prancūzijos, Rusijos ir Kinijos aukštieji karininkai jau pradėję pasitarimus dėl internacionalinių ginkluotųjų pajėgų suformavimo bei jų kontingento nustatymo JTO dispozicijoje.

- Stalino interview daug kur palankiai sutiktas, su pasitenkinimu jį priėmęs ir prez. Trumanas. Londono spauda irgi sveikina Stalino pareiškimus, bet dėl to jaučiama ir tam tikro rezervuotumo. "Observer" pyžmės, jog nieko geriau nebuvę galima ir laukti iš to didelio žmogaus. Stalino pareiškimas turėtų, girdi, būti pasiūstas Rusijos pasiuntiniams Vašingtone, Persijoje, Mandžūrijoje su pažymėjimu: "maloniai žiniai ir tolimesniam vykdymui". "New York Herald Tribune": Stalino pareiškimas - didelis pasitarnavimas pasaulio taikai. Palengvėję atmosfera. Bet reiktų žodžiai pateisinti darbai.

- Iš Mandžūrijos, kaip iš Maskvos pranešta, Raud. Armijos igulos numatyta baigti atitraukti iki balandžio mėn. pabaigos. Atitraukimas buvęs manomas pradėti vykdyti jau praeitais metais gruodžio mėn., bet patį Kinijoje vyriausybė net da kartus prašiusi jį atidėti. Oro sąly-

goms pagerėjus, atitraukimas pagreitėsias. Londono žiniomis, Kinijos vyriausybė nežadanti daugiau taikyti Rusijai jokių koncesijų, kiek jų ligi šiol pagal susitarimus buvo suteikta.

- Michailovičius, kaip iš Londono pranešama, jau nuo kovo 13 d. pakliuvęs į marš.Tito vyriausybės rankas. Karo metu jis organizavo Jugoslavijos kovą prieš Vokietiją ir Italiją, paskui buvo apkaltintas bendradarbiavimu su vokiečiais bei išdavimu ir išstumtas iš savo vietos, kurioi atsisėdo marš.Tito. Ta pačia proga pranešama, kad Jugoslavijos vidaus reik.ministerio pareiškimu tenai perorganizuojama slaptoji policija ir pereinanti į vidaus reikalų ministerijos žinią, To ministerio pareiškimu, tai esąs didelis žingsnis demokratijos konsolidavimo linkme.

- 100 asmenų, kaip iš Londono vakar pranešta, suimta Slovakijoje, kaltinant juos rengus ginkluotą sukilimą prieš Čekoslovakijos vyriausybę. Čekoslovakijos vidaus reik.ministeris pareiškė, jog tai būtų inspiruota iš užsienio ir sukilėliai esą Hlinkos ir Tiso šalininkai, kurie palaikę ryšius su ukrainiečių, kroatų teroristais, taip pat su gen.Anderso armija. Tam slaptam sąjūdžiui vadovavęs jėzuitas kroatas prof.Polakovič, kuris jau 14 metų veręs pragaištingą darbą Sov.Rusijos atžvilgiu. Jis turėjęs padirbtą pasą, kurį jam parūpinęs kroatų teroristų vadas Pavelič. Šito įvykio tyrimas tęsiasi.

- Lenkija nėra vasalinė valstybė, - taip pareiškęs, kaip iš Londono pranešta, Lenkijos pasiuntinys Vašingtone Dr.Lange. Rusijos ir Lenkijos sąjunga remianti abipusišku lygiateisiškumu. Lenkija norinti sąjungos ir su J.Britanija, taip pat su Prancūzija. Vakarų bloko sudarymas, reikštų Rytų bloko sudarymą, kur vadovauję Rusija. Taip pat per Londoną pranešta apie vieno žydo idėją "New York Times" straipsnį, kuriame pabrėžiama, jog maža dalelė Lenkijoje pasilikusių žydų gyvenanti labai nedraugingoje aplinkoje ir jiems tenai pasilikti nebeįmanoma. Žydų žudymas esąs "dienos programos" dalykas.

- Min.pirm.Gouin savo kalboje, pasakytoje Strassburge, pareikalavo ilgus metus Vokietiją laikyti okupuota ir Ruhro sritį pavesti internacionalinei kontrolei. Dėl to Prancūzija nedarysianti jokių kompromisų. Du kartus Vakarų valstybėms tekę prie Rheino pralaimėti, nuo Rheino priklausanti ir rytojaus taika. Tačiau Prancūzija neturinti aneksinių tikslų. Ministeris pabrėžė, kad Prancūzijai per maža pristatoma anglių ir dėl to skriaudžiama jos pramonė. Prancūzijai būtina reikalinga paskola iš JAV industrijai sumoderninti ir prekybai pagyvinti.

- Kard. Graf Callen mirus, feldm.Montgomery pasiuntė nuoširdžią užuojautą Kölno arkivyskupui. Kaip Londono radijas praneša, viso pasaulio katalikai dabar liūdi dėl mirties to didelio vyro, kuris sunkiausiais laikais išdrįso kovoti su nacionalsocializmu.

- Harriman, buv. JAV pasiuntinys Maskvoj, dabar skiriamas pasiuntiniu į Londoną.

- Gandas, kad iš Amerikos grįžęs Churchillis turėsias pasitraukti iš konservatorių partijos pirmininko vietos, užleisdamas ją Ldenui

- Londono radijo paneigiamas.

- Anglų maitinimo min.Smithe jau grįžo iš Amerikos, kur dalyvavo internacionalinės maitinimo valdybos posėdimuose, ir šiandien susirinkusiam savo vyriausybės posėdžiui padarysias pranešimą.

- Atlantic City Harroso konferencija iškiles ginčas dėl tolimesnio

Austrijos šelpimo. Iš JAV ir Kanados pusės pareiškama, kad, kol Paud. Armijos igulos maitinsis iš Austrijos išteklių, tos valstybės nebežada toliau Austrijos remti. Austrijai numatyta 70 mil. dolerių sumai parama. Rusijos delegatas dėl to pareiškęs, kad jis šitam ginčui nedalyvausios. Šiandien tas klausimas toliau bus svarstomas.

- Pekala, iš liaudies partijos, sudarė naują Suomijos vyriausybę, į kurią įeiną: 6 liaudies partijos, priskaitant čia ir komunistus, žmonės; 5 socialdemokratų, 5 agrarų ir kt.

- Vengrijoje min. pirmininko kanceliarijoje esąs padarytas nutarimas suskirstyti valstybės tarnautojus trimis kategorijomis: A - visi patikimi ir paliktini vietose; B - atleistini, bet gali būti gražinami ir C - visi definityviškai atleistini, kaip nepatikimi.

- Britų delegacija iš trijų vyriausybės narių į Naują Dehli, kur pradėdami pasitarimai su Indijoje vicekaralium Wawelliu dėl Indijos nepriklausomybės reikalo. Kaip iš Londono pranešta, Indija reiškianti nemažą interesų dėl Persijos integralumo.

- Amerikiečių vyr. vado pavaduotojas Vokietijai gen. Clay pareiškęs, jog amerikiečių zonoje socialdemokratų ir komunistų partijų susijungimui būtų neprieštaraujama tik tada, jei tai įvyktų abiejų partijų laisvu noru. Kaip iš Londono pranešama, jau 7 Berlyno apylinkėse socialdemokratai yra pasisakę prieš SPD susijungimą su KPD.

- Kaip iš New Yorko pranešta, esąs galimas daiktas, jog atominės bombos bandymą Ramiajam vandenyne teksią atidėti kokias 6 savaites, nes anksčiau Kongreso nariai, kurie suinteresuoti to bandymo stebėjimu, neturės laiko dalyvauti.

- Aliochinas, pasaulinis šachmatų meistras, kaip iš Londono pranešta, Prancūzijoje mirė.

- "New York Herald-Tribune" "European Edition, Paris/ III.21 nr. idėjo-buv. JAV užs. reik. vicemin. S. Welles straipsnį apie SSSR siekimus. Autorius pareiškia, kad JAV ir Tar. Rusijos santykiai kas kart artėja vis prie pavojingojo taško. Blogai dero tie, kurie šaukia, kad karas jau prasidėjęs ir kiekvieną menkiausią susidūrimą labai perdeda. Jis sudaro per daug nervingą atmosferą, iš kurios kyla visos krizės. Bet būtų be galo didelė kvailybė užmerkti akis prieš šiandieninės raidos svarbą arba neįvertinti jėgos tų grovių, kurios neša mus tolyn. Sovietų kalbėtojai aiškina, kad Rusijos nesikeičias reikalavimas yra "visų jos sienų saugumas". Efektyvi UNO ir draugiškų demokratiškų vyriausybių įsteigimas kaimyninėse valstybėse teiktų Rusijai to saugumo, kurio ji siekia. Nors sovietai puikiai žino, kad Vakarų jėgos yra pakankamai stiprios ir pasiryžusios, bet jie stengiasi išnaudoti dabartinį netikrą pasaulio momentą ir pasiekti tų tradicinių Rusijos tikslų, kurių Rusija siekia jau nuo 19 amž. pradžios. Šie jos tikslai reikėtų jos domėvimą 3/4 žemės rutulio. Tam kelia grindžia komunizmas, kurio pagalba dabartinei sovietinei Rusijai daug lengviau savo tikslų siekti, negu caristinei. Jeigu Tar. Sąjunga to viso pasiektų, nebūtų galima sukurti taikingos pasaulio tvarkos. JAV saugumas rimtai susvyruotų, jokie UNO negalėtų veikt. Churchillio kalba sukėlusi audrą, bet audra paprastai atneša aiškesnį, giedresnį orą. Jo kalba nebuvo karo kurstymas, kaip tvirtina Stalinas. Tai buvo balsas, nurodąs salvgas, kuriomis bręsta karas. Jo išpėjimai išpažinėjo viešąją opoziciją Sovietų valdžiai, kuri vis dar laikosi politikos pa-

vojų. Yra tik du būdai sulaikyti dabartinei situacijai nuo riedėjimo "į įvykius, iš kurių nėra kelio atgal", kaip išsireiškęs Churchillis Fultone: 1/ P.S.Tarybai tuoju perduoti visus tuos klausimus, kurie JAV ir Tar.Sąjungos interesus veda prie konflikto, ir 2/ Trumano ir Stalino susitikimas, kaip minėjo senatorius Connally. Jeigu nepavyktų pasiekti susitarimo P.S.Taryboje, tai šis susitikimas būtų reikalingas. Dabartinėmis sąlygomis toks susitikimas būtų pati paskutinė galimybė.

- Pagal iš Romos atėjusį vienam mūsų kolonijos gyventojui laišką, rašytą brolio kunigo II.21 d., prie Kauno katedros tėsa du kunigai: Ken.Dogelis ir kun.Lažinskas. Kunigų seminarijos rūmose esanti rusų ligoninė, o pati seminarija prisiglaudusi Jėzuitų ir Marijonų namuose. "Pas mus Romoje dabar didelės išskilmės. Lietuviai parengė visiems kardinolams sveikinimus ir drauge išdėstė mūsų Tautos reikalus. Atrodo, čia, Romoje, būtų galima kur kas daugiau padaryti... Turėjome svečią iš Amerikos p.Piežą, žurnalistą. Vasario 16 jautriai ir gražiai pakalbėjo. Ragino nenusiminti. Reikia tikėtis, kad ateis šviesesni laikai mūsų tėvynei..." Šiandien savo akimis pamačiau kokie didelė moralinė galybė yra mūsų Katalikų Bažnyčia. Žmonės šaukė ir plojo šv.Tėvui; iš kardinolų ypač gausių plojimų susilaukė vokiečių kard. von Callen iš Munsterio", - taip rašoma laiške apie šv.Petro ir Povilo bazilikoje įvykusias išskilmes kardinolų pašventimo proga. "Nežinau, kaip padėti lietuviams bėsiams, kurie yra patekę į 11 lagerių. Netiesiogiai ir sunkiai kenčia... Jie yra netoli Neapolio /215 P.O.W. Camp - Grottaglie/. Iš viso yra 55 vyrai ir laikomi kartu su buv.vokiečių policiniais ir SS daliniais..."

VIETOS ŽINIOS

- Vakar šv.Antano bažnyčioje per pamaldas girdėjom visiškai gražiai pasirodžiusį muz.Armono vadovaujamą mūsų kolonijos chorą. Ypač maloniai skambėjo Bičkienės solo kartu su choru giedant "Maria, Mater gratiae".

- Dr.Meškausko vakarykščiame aktualijų pranešime gana smulkiai pa-nagrinėtas Persijos klausimas, dabar opiai sprendžiamas P.S.Tarybos.

Gimnazijos vadovybė, mokytojų taryba, tautininkas mūsų skautų tunto vardu, gimnazijos mokiniai ir "Alauvos Bero" redakcija - Mokyt. L. V e n g i a n s k a, liūdinti dėl brolio mirties, nu-širdžiai užjaučia.

- Vakar mūsų skautai ir vaikų darželis Urros pareigūnei Miss Hughes, išvykstant jai į Angliją atostogų, surengė atsisveikinimo po-būvėlį. Miss Hughes prižadėjo mūsų skautų ir vaikučių vardu pavei-kinti anglų skautus bei vaikus. Pobūvėlyje dalyvavo Komiteto pirm. inž.K.Pabedinskas; plk.Tautvilas su poniomis, taip pat prof.gen. Dirmentas ir prof.Kolupaila. Miss Hughes skautai įteikė prisimini-mui pora skautiškų originalių paveikslų iš mūsų skautų gyvenimo, o vaikų darželis - gėlių.

SPORTAS

- Mūsų krepšininkai šiandien grįžo iš Würzburgo, kur sužaidė revan-šo rungtynes su amerikiečiais kariais, kuriems prieš kiek laiko bu-vo pralaimėję 5 taškų skirtumu. Revanšas pavyko. Mūsų škieiai laimėjo pasekme 45:33 /25:22/. Žaidė ir taškus pelnė Puzinauskas 21, Duliūnas 13, Andrusis III 2, Norkus I 8, Bagdonas 1.